

Fórum:Kvalita

Tato stránka má sloužit k **diskusi o možnosti zavedení systému podpory kvality článků**. Myšlenka tohoto projektu se nadhodila na 33. WikiVíkendu v reakci na obdobnou myšlenku dobře fungující na Wikipedii (https://cs.wikipedia.org/wiki/Wikipedie:WikiProjekt_Kvalita). Navrhovatel je dle vlastní dobré zkušenosti s WP David.Mirth, bude ale rád, když kdokoliv bude mít jiný návrh ;).

Založen portál Kvalita!! Zatím několik pilotních článků, přidejte i své, nebo se účastněte recenzí!

Kvalita

Koncept

(Tady prezentuji svůj osobní názor na to, jak WS fungují a fungovat by mohla, ať je o čem diskutovat, budu rád i za připomínky, pokud si myslíte, že se v tomhle mýlím.)

Existující kontrolní mechanismy WS

V současné době máme na WS systém **redakční kontroly**, která by měla u článku sloužit k tomu, aby zkontrolovala, jestli neobsahuje chyby v typografii a podobně. Primárním cílem redakční kontroly není dotažení textu na nejvyšší možnou odbornou a pedagogickou úroveň. Redakční kontrola zajišťuje spíše standardizovanou technickou kontrolu a případnou identifikaci a odstranění zjevných chyb. (Ačkoliv budiž chválen kdokoliv, kdo je tak poctivý, že k redakční kontrole přistupuje s vyšším cílem a posune odbornou a pedagogickou úroveň textu k limitům možného.)

Dále na WS funguje **doporučení učitelem ke studiu**, bývalá *kontrola učitelem*. Cílem tohoto "udělátka" byla původně snaha vyhovět externímu požadavku na kontrolu textu autoritou. My sami, jako zastánci sociálního konstruktivismu, jsme to brali jako úlitbu starým bohům. Postupem času se navíc ukázalo, že nelze pravidelně chtít po učitelích, aby kontrolovali články o věcech, o kterých napsali učebnice. Obvykle si na to nenajdou čas, případně když už, tak nahodile a nesystematicky. S posunem doby, která v praktických projevech chování lidí potvrdila naše pedagogické východiska, jsme mohli tuto umělou konstrukci opustit, a hledat pro zavedené udělátko nové použití.

Doporučení se tedy začalo využívat především tak, že pokud byla nějaká díra na znalostním trhu (například v českých skriptech z genetiky není nic kloudného o evoluci), tak učitel může doporučit ke studiu náš článek, a případně v něm něco upraví.

Návrh Třetího pilíře

Na WikiVíkendu jsme se tak nějak ale shodli, že vzhledem k množství článků, které máme, bychom mohli zkusit vymyslet nějaký systém, který bude podporovat **kvalitu článků** spoluprací mezi redaktory ve smyslu obsahu a přínosnosti nezávisle na učitelích. Spoustu nováčků už ani neví, jak s psaním *obsahu* začít – naučí se dobře práci redakční, ale ve svém okruhu znalostí neumí najít nějaké články, které by napsal nové. Chybí nám platforma, jak zapojit redakci do práce na zlepšování kvality článků.

Ve **Wikipedii** celkem dobře funguje systém Dobrých a Nejlepších článků. Zjednodušeně systém funguje takto:

1. Někdo se odhodlá dát do kupy článek a chce ho dostat mezi Dobré. (Často to nemusí být nutně autor, ale někdo, kdo článek významně vylepšil.)
2. Navrhne článek k recenzi. Články k recenzi jsou samostatná kategorie, kterou vidí všichni, často ji kontrolují především členové WikiProjektu Kvalita, někdy i v oborových pododdílech.
3. Ostatní uživatelé článek upraví, vylepší, okomentují, vše se v tu chvíli živě diskutuje na diskusní stránce článku. (Obvykle se popisuje i to, co uživatel změnil, případně navrhuje, co by bylo zásadní přepsat, doplnit, vylepšit.)
4. Navrhovatel komunikuje s recenzenty a doplní, co je třeba.
5. Hlasuje se o zařazení do kategorie Dobré (případně Nejlepší) články.

Pro příklad konkrétního článku se podívejte například na článek Fryderyk Chopin (https://cs.wikipedia.org/wiki/Disku_se:Fryderyk_Chopin).

Jak to použít na WikiSkriptech? Diskuse

David N.

Nemám úplně konkrétní představu, jak tento systém implementovat u nás, tady mám pár svých představ:

- Asi bych byl pro zavedené schéma, že jako první bod bude u každého článku redakční šablona, když už ji máme. ;)
- Líbí se mi ten Wiki princip, že se někdo ujme článku, dá ho dokupy, pak ho nechá recenzovat a bude se o něj v průběhu toho recenzování starat. Takhle by to mohli dělat jak zkušenější se svými „vymazlenými“ články, tak naopak novější redaktori, kteří by se ujali nějakého článku, klidně takového, který napsal někdo před nimi, ale nezdá se úplně skvělý, který by třeba za pomoci tutora dali nějak dohromady, ale pak by k němu získali víc komentářů od zkušenějších redaktorů.
- **Jak organizovat recenzenty?** Asi by to nějak redakci chtělo naučit, že něco takového existuje, nebát se do diskusí psát své názory, i nováček má ke článku a jeho čitelnosti, kvalitě a účelnosti jistě věcné námítky.
- **Jak označit Dobrý článek?** Nějakým podobným symbolem jako Doporučené články vpravo nahoře? Nebude potom moc takových známek? Já bych ale asi byl pro.
- **Jak vybírat články k recenzi?** Podle mě je základem to, že se někomu nějaký článek líbí a chce, aby byl dobrý. Pokud by někdo rád postupoval systematicky, podle mě je asi nejlogičtější brát nejnavštěvovanější články podle Google Analytics.

-- David Novotný (diskuse), redakce WikiSkript 6. 5. 2020, 23:06 (CEST)

Johannes

Více-méně souhlasím s Davidem. Jak jsem nadhodil posledně na videohovoru v rámci 33. wikivíkendu, který se sešel v poměrně komorní sestavě :))). David a CeSt měli zajímavé podněty a připomínky, takže jsem pochopil, že to není tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Ale podle přísloví "*kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody*" se hodlám svého názoru držet jako *** košile :-)). V zásadě jsem pro "**recenzní řízení**" jak ho popsal výše David. Jsem ale pro to, aby místo stávajícího piktogramu hvězdy bylo něco do očí bijícího natolik, aby každý nově přichozí uživatel věděl, o co jde. Otevřenost WS zůstane, hodnocení článků také, ale nějaké "rigorózní" řízení a vnímání veřejnosti i studenty bude trochu systematictější a spolehlivější. Budu to prokládat připomínkami s kurzívou. Příklad:

- **Nový uživatel Lojza** může přijít a editovat jako dosud. **Začne psát článek o homeopaticích.**
 - *Kam se podělo tlačítko "uložit jako rozpracované? Dost mi chybí - navíc nově přichozí s touhle šablonou nemusí vůbec umět nakládat.*
- Pokud Lojza článek dopíše, nebo jej nechá rozpracovaný po 30 dnech, redakce se dle libosti vyřadí s prolínky, typografií a celkově udělají redakční kontrolu.
 - *U editací bych ponechával nikoliv šablonu, ale nějaký piktogram (typu **cave**) v případě, že se jedná o aktuální téma, nebo článek bude s největší pravděpodobností podléhat v čase aktualizacím. Nastavit nějaký jasný předěl není dost dobře možné, ale asi se shodneme, že článek "Antibiotika" bude nejspíše stále podléhat změnám, zatímco m. gluteus maximus zůstane na svém místě (úpon ani funkci nezmění, maximálně poněkud nabude objemu po Vánocích/karanténě/jiná výmluva)*
- **Součástí redakční šablony** bude nějaké **upozornění pro redakci** (nebo vytvoření jiného jmenného prostoru), která začne s recenzním řízením.
 - *Noví členové, ideálně ti co mají poprvé zapsaná WS jako volitelný předmět (hahá!) projdou těch 10 tisíc článků a společnými silami se zbaví sirotčích stránek, slepých stránek, článků hodných smazání (kromě homeopatik) a celkově se mrknou na články, které roky nikdo nečetl.*
- Redakce (a ze zřejmých důvodů **pouze redakce** sensu stricto: redaktori+správci+administrátoři, dále jen označováni jako RSA) se shodne, že v článku nejsou faktické chyby, nemá výrazné nedostatky ani nedostatečné zdrojování (prostě půjde o "**basic factors**") a zveřejní zelenou fajfku s popiskem "**Ověřeno redakcí**".
 - **Po "odfajfkování"** dojde k tomu, že **změny budou moci provádět pouze registrovaní uživatelé** s e-mailem, a tato změna musí být schválena RSA (případně např. "ověřeným" uživatelem s více než 100 editacemi - tady může taky přibýt poznámka na vlastní nebo diskuzní stránku uživatele).
 - *Ad typografické úpravy - chybí mi pokročilejší možnosti formátování textu. Podtržený text, ani zvýraznění textu jinou barvou bych připnul na lištu.*
 - *Hvězdičkové hodnocení pro jakéhokoliv čtenáře zůstane, ale bude ryze subjektivní, a bude to zmíněno. Pokud někdo ohodnotí článek méně než 7*, bude muset hodnocení zdůvodnit výběrem z rozbalovacího menu. Může klidně zůstat Mistrikovo skóre.*
 - *Se skinem stránky a úvodní stránkou WS - evergreen téma - bych si taky trochu pohrál. Teď už na mě úvodní strana nepůsobí stylem "přidejte se" ale stylem "dočtete se" - chybí obrázky žlutáků, videa, interaktivní text (např. "napište jeden z chybějících článků"). Můžeme se inspirovat wikipedií a přidat "Víte že..."*
- "**Ověřeno redakcí**" bude znamenat, že **za článkem a informacemi v něm si** - coby redakce - **stojíme.**
- **Následně se článek** o homeopaticích **předá učiteli či absolventovi ke zkontrolování.** Např. paní doktorka z oboru homeopatie (<http://www.czechhomeopathy.cz/#murd-zina-kaucka>) ohodnotí Lojzův článek jako věcně správný **a přibude k zelené fajfce i hvězdička s popiskem "Ověřeno odborníkem".**
- V případě následného zásahu do stránky by bylo možno článek upravovat pouze redakcí (teď se bavíme především o neaktuálních a zejména kontroverzních tématech), nebo až po schválení redakcí (pouze RSA + uživatelé, které známe osobně).
- **V případě věcných úprav by bylo nutno požádat opět o kontrolu učitelem,** nebo by byla ponechána pokud by nebyla "zásadně" změněna informační hodnota stránky.
- V případě věcných úprav u "Ověřeno redakcí" by zůstala fajfka i nadále, změna by ale musela být zkontrolována.
 - Vymazal bych dosavadní hodnocení článků a možnost jej resetovat pro všechny členy RSA. Proč? Protože

pokud 100 lidí ohodnotí nějaký odfláknutý článek coby odpad, já jej pak přepracuji, ale hodnocení zůstane - nesmysl.

Než někdo namítne, že se tím "vymezujeme" nebo "vytváříme autoritu" - neplatný argument. Je krajně nepravděpodobné, že neregistrovaný uživatel odněkud z Horní Lhoty (<https://cs.wikipedia.org/wiki/Brno>) přijde na stránku m. gluteus maximus a přidá fyziologický mechanismus vzniku steatopygie. Ano, můžete namítnout, že takoví uživatelé přesto jsou. Já tvrdím, že jich je jako šafránu, **ale "teoreticky nesprávných článků" máme bezmála 10 000 - [vrať počet článků zkontrolovaných učitelem]**. Daleko pravděpodobnější je vandalismus a skutečnost, že článků ověřených redakcí, nebo ověřených učitelem/odborníkem bude přibývat rychleji, než článků zcela nových ((viz kvalita vs. kvantita), a my se pak můžeme zaměřit na vylepšování stávajících. Jaký to má smysl, říkáte si? No ten, že WS začnou být dříve či později vnímána jako hodnotný a reliabilní zdroj informací i téma nejzarytějšími odpůrci-učiteli.

Těším se na zpětnou vazbu, a klidně po procesní stránce můj návrh změňte. Nezapomínejte však, že argumentační fauly a odvolávání se na míru svobody coby autoritu (a zároveň odmítat autority jako takové) nezmění skutečná fakta. A fakta jsou taková, že máme čtenáře mezi laiky, a pouze odborníci a studenti se dívají do historie editací a případně na zdroje. Jenže my chceme především důvěru odborné veřejnosti, nikoliv široké veřejnosti. **Protože Wikiskripta nejsou Wikipedie.** --JanKozinski (diskuse) 7. 5. 2020, 23:38 (CEST)

Odpovědi na Johannesův komentář

[Expand]

Něco málo od Zefa

Těší mě, že někdo oprášil a má chuť se zabývat nápadem nějakého způsobu zkvalitňování již existujících článků. Za mě osobně nezáleží, jakým způsobem podpoříme zájem o práci na wikiskriptech - pokud je situace opravdu taková, že máme zájemce o práci na ws, ale nevědí co psát (zfleku poradím :-)) a rádi by se chopili nějakého článku, jen když jim někdo poradí co s ním, tak paráda, jsme napůl cesty. Lépe než sáhodlouhé diskuze o nějakých pravidlech, ke kterým se schýlilo hned nade mnou je podle mě začít na malém vzorku článků (třeba 5) a vylepšovat metodou kontinuální reformy (buzzworkd pro pokus-omyl :D). Tzn. navrhuji:

- vybrat článek - dle posledního bodu Davida N.
- recenzenty poskládat z aktivních členů redakce
- zrecenzovat a předat (vrátit) upravujícímu
- zpětně zanalyzovat výsledek a ev. pak řešit **v případě potřeby** ikonky dobrého článku/ikonky ověření/organizaci recenzentů aj.

Proč až v případě potřeby? Protože jak patrně nade mnou sklouzává se k teoretizování co je a není potřeba a jak věci dělat, když ani nevíme, jestli to bude mít celý smysl. Místo té stěny textu už mohla být 1 recenze na světě. (nepopírám, že je potřeba něco probrat předem, ale očividně jste to řešili na tom distančním wv + se to řešilo na minulých wv, akorát se to nezrealizovalo) -- Zef d|P 12. 5. 2020, 10:39 (CEST)

Souhlas se všemi body, tak já udělám nějaký provizorní portál a třeba navrhnu 2 svoje články k recenzi a porozhlídnu se, kdo by třeba taky moh nějaký článek k recenzi poslat? Třeba od školenky, nějaký kratší? :)

Zní to jako dobřej začátek :) -- David Novotný (diskuse), redakce WikiSkript 12. 5. 2020, 18:17 (CEST)

Třeba tak, paráda... Pokud budu mít co říct aspoň k nějakému z těch článků, tak se pokusím o recenzi. --

Zef d|P 12. 5. 2020, 23:28 (CEST)

Nightshift LH

Uh, tohle mě stálo čas na večerní čtecí odměnu (a to si, chlapče, David.Mirth, vyřídíme). Myšlenka je každopádně fajn a doufám, že se pro ni najde dostatek nadšenců. Ostatně, mám pocit, že něco podobného aktuálně nárazově dělá Valtameri, která 'dovádí k dokonalosti' značnou část pediatrie. Ad výběr článku - zvážila bych ještě využití článků značených ve zpětné vazbě jako 'příliš stručné/nesrozumitelné..', jinak mi kritéria přijdou bezva. Obecně mi nepřijde ani špatný nápad zařadit jmenný prostor/tlačítko/část redakční šablony, která pošle článek k recenzování. Ad blok pro registrované - určitě ne. Šafrán třeba chránit. Ad recenzenti - jak budeme definovat 'aktivní uživatele'? Ad celý koncept - bude dobrot článku nějak vyprchávat? Zcela jistě u některých článků se nic nemění, například již zmíněná anatomie, ale naopak jsou témata, která jsou dost dynamická. (Nechávám pro zamyšlení, určitě jsem pro to spustit, čas ukáže, jak to obstojí.) -- Lucie Hoznauerová, (grafik WikiSkript) 14. 5. 2020, 00:06 (CEST)

Ad Valtameri - její příspěvky by byly ideálními kandidáty na recenzi, zkusím jí napsat, jestli nechce s námi na tomhle projektu spolupracovat :).

Ad články se zpětnou vazbou - myslíš tím články s Černým puntíkem? To zní dobře :)

Ad vyprchávání - to se pojí s otázkou, zda vůbec ty dobré články chceme v první vlně označovat, jestli nám nebude stačit jenom ten samotný recenzní proces, který tu stránku zkvalitní.

Ad recenzenti - jsem pro, aby recenzovali všichni, nezávisle na šarži. Jinak aktivní uživatel je nějakým způsobem definice dle WikiMedia, dáno množstvím editací za nějaký čas, využíváme to občas ve statistikách.

David Novotný (diskuse), redakce WikiSkript 15. 5. 2020, 06:48 (CEST)

Stanovení kritérií, "balast"

Možná budu příliš stručná, ale se vším, co jste doposud napsali, úplně souhlasím. Napadá mě jenom, jestli by nebylo vhodné vymyslet nějaká konkrétní kritéria, podle kterých se články budou recenzovat. Asi by měly být jednotné pro všechny recenzenty a neměli bychom zapomenout do nich zahrnout (moje oblíbené) skóre čtivosti. S kvalitou článků souvisí i další věc - některé "výtvory" od uživatelů jsou **opravdu** na nic. V systému redakční kontroly jsou zastoupeny a mnozí se jimi zbytečně prodírají (když chtějí někde provést typografické úpravy). Nešlo by je nějak speciálně označit? Jinak otázkou je taky jak moc do autorského článku externě zasahovat za účelem zvýšení jeho kvality.--

Markéta Šťáhlavská, redakce WikiSkript 15. 5. 2020, 00:22 (CEST)

Můžete dát příklad výtvoru, který je na nic? Dokážu si představit špatný článek (často bývají z dílny "nucené tvorby" v rámci volitelných předmětů), ale abychom sladili své představy...pokud jste na nějaký recentně narazila, odkážete na něj?

Obecné pravidlo k rozsahu "externího zásahu" za účelem zvýšení jeho kvality neexistuje. Uživatelé, kteří přispějí na ws obsahem zveřejněním své editace souhlasí s pravidly vč. toho, že jim můžeme do díla zasahovat. Takže zasahujeme, tolik, kolik je potřeba.

K recenzentským kritériím myslím, že je škoda je nějak rigidně stanovovat na začátku projektu kvality, postupně se nám ozřejmí až bude pár "cyklů" recenze a dopracování hotových. Kvalitní články z různých oborů budou mít totiž různé parametry (článek z radiologie bez obrázku vs článek o infekční noxe bez faktorů

virulence)... Díky za příspěvek. --

Zef d|P 15. 5. 2020, 11:49 (CEST)

Je pravda, že třeba na Wikipedii pravidla pro hodnocení kvality mají, ale taky bych se asi přiklonil k tomu, že bychom ze začátku se stanovením pravidel nemuseli spěchat :) Myslím, že co se týče míry zásahu bych taky nedával přísná pravidla, ale tak osobně třeba pokud vidím dobrý článek, tak opravím akorát jasné chyby (překlepy, chyby věcné, ...) a návrhy na změny bych dopsal do diskuse, pokud to není

vyloženo jednoznačně :) --

David Novotný (diskuse), redakce WikiSkript 15. 5. 2020, 15:25 (CEST)